

הליכות עם ישראל

עמותה להפצת ערכי היהדות הנאמנה

אור ההליכות

גיליון 137
שבט
תש"פ

המרכז העולמי
למשפט התורה

בית הדין
לדיני ממונות

ארגון
"אשת חיל"

כולל
להכשרת דינים

שבתות עיון | ירחי כלה
וישיבות ר"ח

הוצאת ספרים
מכון משי"ה

אתר
"נצח ישראל"
www.net-sah.org

העלון מוקדש
לזכרו של אבינו
ר' אהרן ב"ד שמואל
חמדי הלוי ע"ה
ולרפואת אמונו
שרה בת יחיאל.

נדבת המשפחה.

עולם האדם למול עולם החי או הצומח | מו"ר הרה"ג רצון ערוסי שליט"א

התורה נתנה לו לאדם את עולם הצומח כעולם שנחשב אידיאלי בשבילו "ויניחהו בגן עדן לעובדה ולשומרה". ומסתבר כי לאדם יצור הדומה לו שהוא עולם החי בעל כושר תנועה בעל נפש חיונית בעל כושר דיבור בצורה מסויימת אבל הוא בהמי הוא אדמתי "כלחון השור את עשב השדה" פניו כלפי מטה "אכול ושתו" יעוד קיומי בלבד ולא יותר. מבחינתו של החי הוא לא עושה שום עבירה יש לו את יעוד הקיום עליה הוא נאבק מאבק של הישרדות ולא יותר. אבל "ומותר האדם מן הבהמה אין לבד הנשמה הטהורה" נשמה זו היא העולה מעלה ובהסתלק האדם מן העולם נשמתו עולה אל על, לעומת זאת הבהמיות שבו "מי יודע רוח הבהמה היורדת היא למטה", הבהמה מתה ובזה היא נגמרת. לא כן האדם שמתייחד בנשמתו ורוחו זו העולה מעלה תחת כסא הכבוד. ומשום כך אומרת התורה היה זהיר שאתה בכושר תנועתך, בכושר דיבורך, אל תידמה אל הבהמה אל תיקח לעצמך רק יעוד קיומי בלבד אל תשקע בתאוותיך, אתה האדם יש לך ייחוד ויש לך שכל. והואיל ויש לך שכל יש לך מגמה להתעלות ולזכך את נפשך. ולכן, מבחינה זו אתה צריך להשקיע אל עולם הצומח. צא וראה בעולמו של הצומח וראה דבר מעניין מאוד, העץ נטוע עם שורשים באדמה אבל הוא עולה ומזדקק אל על "צדיק כתמר יפרח כארז בלבנון ישגה". ואף שאין בעולם הצומח עניין של צדקות אבל מבחינה סימבולית העץ עולה כלפי מעלה, הוא אמנם יונק מהאדמה אבל זה לא הייעוד שלו, הוא לא הולך ללחון כלפי מטה כמו השור כלפי האדמה כי הייעוד שלו אל על. אף אתה האדם ראה גם ראה מה הוא ייעודך אל ה'. אתה אדם מן האדמה אבל "ויפח באפיו רוח חיים" ו"כל דפנח מדיליה נפח", למרות הבהמיות שבו, יש לך כח מלאכי בתוכך ואתה צריך להידמות אל עולם המלאכים שעולם הצומח מבחינה ריאליית יכול לשמש לנו טוב מאוד להנחות את האדם אל דרך ייעודית וערכית. שורשים באדמה ויעד עליון.

החי ובין עולם הצומח. ומהמבט ההלכתי שיש לעולם ההלכה של הצומח כלפי האדם או לעולם ההלכה שיש לעולם החי כלפי האדם אנו רואים תהום גדולה נפערת בין שני העולמות הללו ואין ספק שהדבר הזה הוא בעל משמעות.

בעולם הדרוש, עולם הסמליות, עולם ההגות, אנו רואים שהאדם טוב לו להתקשר לעולם הצומח והוא מנסה להתקרב ולהדמות אל עולם הצומח, ואילו מעולם החי האדם מתרחק כי הוא לוקח זאת כדבר שלילי. למשל בכל יום בתפילה אנו עומדים על המבדיל בין עולם האדם לעולם החי "ומותר האדם מן הבהמה אין לבד הנשמה הטהורה" וקהלת (ג, כא) אומר: "מי יודע רוח בני האדם היא העולה מעלה ורוח הבהמה היורדת היא למטה" וחז"ל אומרים: "נמשלו הרשעים לבהמות". זאת בעקבות הפסוק (תהלים צב, יג): "צדיק כתמר יפרח כארז בלבנון ישגה" אמרו למה נמשלו הצדיקים לארזים לעצים גבוהים ומתמרים, שנמשל לאדם אשר עושה מעשים טובים, אילן על פלגי מים אשר פריו יתן בעתו. כלומר האדם טוב לו להתקשר אל עולם הצומח ולהדמות לו, ואילו דווקא הפיסולים נתלים על עולם החי. זה לא אומר שבעולם החי אין דברים יפים ואין יצורים יפים, הרי ארץ ישראל ארץ חמדת אבות כל עצמה נמשלה לארץ הצבי אבל ברור שבכל כלל יש יוצא מן הכלל, ובסוף כ"כ בעולמה של היהדות כאילו מנסים לסווג לנו שני עולמות, עולם הצומח ועולם החי כשמקשרים אותנו יותר לעולם הצומח ומבדילים ביננו ובין עולם החי. הלא דבר הוא.

לסודם של דברים היה מקום להרחיב במעשה בראשית, אך לא כאן המקום. אך בדרך קצרה נציין אחד מן הדוגמאות לכך, כי הבהמה בשעת מיתתה, אדם הנוגע בגופה נטמא, לעומת זאת בעולם הצומח אין בו טומאת מות. האדם כשהוא נפטר לא זו בלבד שהוא מטמא כמגע אלא הוא מטמא אף באוהל. פירוש הדברים שיש מבחינת הדמיון של האדם אל הבהמה והם בגדרי הטומאה. ואכן באמת כאמור

פשוטו של המקרא "כי האדם עץ השדה" (דברים כ, יט) שהאדם יונק ומתקיים מבח עץ השדה שאוכל את פריו ומנצל את עצו. אבל כנראה שהאדם סירב להסתפק בפשוטו של מקרא זה והרבה והפליג לדמות בין עולמו של האדם ובין עולמו של העץ ויצר זהויות מפליגות מאוד בין האדם ובין עץ השדה. לכשנעמוד על אחת מן הזהויות הללו לפחות ברמה ההגותית היהודית ברקע ההלכתי ולאחר מכן ברמה ההגותית בכך נראה מדוע האדם כאדם ובעיקר האדם היהודי מצא לנכון להתקשר אל עולמו של העץ.

מבחינה הלכתית ט"ו בשבט כידוע ראש השנה לאילנות שבעיקרו הוא זמן הקובע לדיני תרו"מ שהאדם מצווה להפריש מיבול פירות האילן. וכבר במפגש שלנו עם המצוות המוטלות על היהודי כלפי עולמו של העץ אנו מגלים דבר מעניין מאוד. אין הרבה דברים מעולמו של הצומח שהם אסורים באכילה על האדם אלא ערלה בפירות האילן, כלאי הכרם או כלאים (ויש כלאים שאינם אסורים כהרכבה), איסור חדש שבו נאסר לאכול באופן זמני את יכול הדגנים החדש עד יום ט"ז ניסן. אלו מקצת מהדברים האסורים בגינו של העולם והמצוות אשר היהודי מצווה בקום ועשה הקשורות בעיקרן במה שנקרא תרו"מ או נטע רבעי אם נצא נוכל לכלול גם את מצוות דרבנן הקשורות ביין אשר יוצא מן האילן, או גם כן המצוות הקשורות בצורה עקיפה באילן כמצוות הסוכה או ד' מינים. זו היא כל תורת ההלכה על רגל אחת הקשורה בין האדם ובין עולם הצומח ובעיקר עולם האילן. לעומת זאת, לכשנשקף על עולם החי נראה שהרבה הרבה מאכלות אסורים על האדם. הבהמה אשר איננה טהורה, והבהמה הטהורה עצמה כשהיא מתנבלת או שנטרפה. כלומר לאדם יש לו כ"כ מסות גדולות בעולם החי שהם מצעם אסורות עליו באכילה. והמצוות שהאדם מצווה בעולם החי בעיקרן מתמצה בעולמם של הקורבנות ובדיניהם, לשחוט לכפר, ויש שאחר שחיטתן יש לשורפם. וזה מעניין מאוד, האדם נמצא בתווך, בין עולם

יסוד היסודות - מציאות הבורא | הרב חננאל סרי

את המתרחש בעולמנו בלי ההכרה שישנו כוח רוחני שמשפיע על הקיים ומתרחש בעולם. אמנם הוא הוסיף עמדה אישית שהאדם נברא כמרדף וממנה הוא הציע צידוק לאורח חיים חילוני, אך השקפה זו נראית יותר כתוצאה של בלבול בין המושגים "אדם בחיר" ו"אדם מרדף". בסיכום העניין, עמדתו תומכת במסורתנו. פרופסור נוסף מתחום הפיזיקה יקיר שושני הציג גם הוא מסקנות דומות בשני ספרים שיצאו במסגרת האוניברסיטה המשודרת. הרב מיכאל אברהם פרסם גם הוא ספר שיש בו תרומה גדולה לנושא שלנו. בספר "א-לוהים משחק בקוביות" הוא מציג תשובות לעמדתו האתאיסטית של ריצ'רד דוקינס בספר "יש א-לוהים?" שמנסה לטעון שאין מנהיג לעולם כמסקנת תיאוריית האבולוציה, אך כדי להגיע למסקנתו הוא מסתמך גם על הנחות נוספות שסבירותן מפוקפקת, ומולן עומדת טענת הרב אברהם שהאבולוציה עצמה בלתי אפשרית אם אין לה יד מכוונת.

טענה כבדת משקל נוספת לקיום מנהיג לעולם באה מתחום אחר לגמרי, תחום ההיסטוריה היהודית והתקיימותן של נבואות המקרא. מול עינינו אנחנו רואים את התחדשותו של עם ישראל, קיבוץ הגלויות מכל רחבי תבל ופריחתה של הארץ השוממה ביד בניה ומול חוסר הסבירות שיקרו דברים כאלו עולה המסקנה הברורה שיש בורא ומנהיג לכל אלה וממילא מתבהרת חשיבות הציווי להפוך את ידיעת מציאות הבורא לידיעה משמעותית שמשפיעה על כל מסלול חיינו.

זאת הוא מתקשה לפעול בהתאם למסקנה זו, לפיכך ציוותה התורה על האדם לפתח מודעות לקיום הבורא בכל מעשה זמן ולשאוף למצב שבו יצליח לשוות את קיומו של הקב"ה עמו בכל עת.

כדי להגיע למסקנה היסודית שהקב"ה קיים הרמב"ם הציע בספריו כמה הוכחות (הלכות יסודי התורה א, ג; מורה הנבוכים ב, א) כפי שניסו לעשות גם רס"ג רבנו בחי בן פקודה ועוד חכמים רבים אחרים. כל ההוכחות הקדומות אינן מתאימות לבני דורנו מכיוון שהן מתבססות על יסודות המדע של ימי הביניים ומאז השתנו דברים רבים בחשיבה המדעית. אמנם המשיכו וממשיכים להתקיים דיונים חדשים על אותה שאלה, הוצעו הוכחות השיבו כנגדן קושיות ושוב הוצעו פתרונות ודחיות עד שהיו אישים שהגיעו לדעה שכלל לא ניתן להגיע להוכחה כלשהי ותשובת השאלה אינה בהישג ידינו (הרב שלמה אבינר, יוצר אור, עמ' 47). כמובן מדובר בחקירה שנעשית בלי התגלות נבואית שכן כנבואה מתגלה ערוץ אחר ללימוד המציאות וכיום ערוץ זה אינו פתוח בפנינו). מנגד ישנם עדיין לא מעט אנשים הסבורים שניתן להוכיח את קיומו של הקב"ה. כך לדוגמה, אחד מבכירי העוסקים בפילוסופיה של המדע בארצנו היה מי שמכהן כבר כמה שנים בתפקידים בכירים בממשלת ישראל ד"ר יובל שטייניץ שלפני כניסתו לפוליטיקה הוציא מספר ספרי פילוסופיה ואחד מהם הוקדש לסקירת ההוכחות השונות שהוצעו לשאלתנו (סיל לוגי מדעי לאלוהים ובחזרה). מסקנתו הייתה שלא ניתן להבין

בפירושו למשנה (סנהדרין יא) קבע הרמב"ם את יסודות תורתנו והראשון שבהם מציאותו של בורא העולם. בורא שהביא למציאות כל הדברים שביקום ומכוחו הם ממשיכים להתקיים, הוא עצמו אינו זקוק להם ואינו מושפע מהם כלל. יסוד זה לדעת הרמב"ם הוא גם המצווה הראשונה ברשימת תרי"ג מצוות התורה: הציווי לידע שיש מצוי שהמציא את כל הנמצא. קביעת יסוד זה כמצווה עוררה מחלוקת שכן לכאורה ידיעה אינה דבר שתלוי בבחירת האדם אלא הוא שכפוי עליו מבלי שיוכל לבחור בו: אם הוא הבין שיש בורא לעולם לא יוכל לשנות זאת ואם לא הבין שיש בורא מה יעזור אם נצווה עליו לדעת. הידיעה לכאורה מושגת מלמידה ואינה תלויה ברצון או בהחלטה. יש מהמפרשים שבגלל טענה זו תיקנו את נוסח המצווה לחובת אמונה שיש בורא לעולם אולם הדבר אינו תואם את דברי הרמב"ם. ניתן להבין את דעת הרמב"ם בשתי אפשרויות, האחת שהמצווה מטילה על האדם חובה ללמוד ולחקור כדי לאמת את המסקנה הנכונה שמודיעים לנו אותה כדי שלא נשאר חסרי כיוון במהלך הזמן הרב שנדרש כדי לברר את הדברים. אפשרות אחרת היא שהמצווה באה להתמודד עם בעיה אחרת שקיימת לבני אדם והיא הקושי שיש להם לפעול בהתאם למסקנות שהגיעו אליהם. מוכרים לנו רופאים שיודעים את הסיכונים כח ים מהם גם שאוכלים מאכלים רעים שכן התאוה מעבירה אותם על דעתם, כך גם בנושא שלנו יתכן ואדם הגיע להכרה ברורה שיש בורא לעולם ועם

ט"ו בשבט - ירקות מבושלים עתירי חומרי בריאות | פרופ' חיים גמליאל

בישול, מערכת העיכול של האדם לא מצליחה "לשחרר" מתוך רקמת העגבנייה את כל הליקופן החביב בה. יתרה מזאת, בעגבנייה קיימים לפחות 27 מזינים נוספים בעלי פעילות נוגדת חמצון ואנטי סרטנית בדומה לליקופן!!! כדי להפיק אותם ועוד כמאה חומרי רפואה נוספים שקיימים בעגבניות, חייבים לבשל אותן. לשמחתנו, ישנו מוצר מוכר וידוע בכל בית בישראל - רסק עגבניות. אכן, עגבנייה בצורת רסק מספקת לנופנו עשרות רבות של חומרי רפואה לא פחות מאשר אותה ליקופן!!! שתי כפות רסק עגבניות ליום, מספקות לפחות 20 מ"ג של ליקופן (כמות טובה מאד) ועוד עשרות רבות של מזינים - שחוברים יחד כדי להפוך את העגבנייה המבושלת לאחד המזונות הטבעיים המומלצים ביותר לאנשים עם הגדלה שפירה של הערמונית. וגם למצבים פתולוגיים קשים יותר של בלוטת הערמונית. הצעות: שקשוקה, רטבים מבוססי עגבניות ועוד.

למשתתפים בקורסים השונים ובסדנאות הראינו את הניתוח הביוכימי / פרמקולוגי של שלושת פריטי המזון האלה אשר מצדיק מאמץ מיוחד לכלול גם אותם בצריכה היומית הקבועה.

יחד עם זאת חשוב לציין שתוספת סוכר לכל אחד מהם פוגעת קשות בפעילות הרפואית של המזינים המיוחדים שנמצאים בהם. לכן, לדוגמה, את מי הסלק נשתה ללא תוספת סוכר ואת רסק העגבניות נרכוש רק מיצרן שאיננו מוסיף סוכרים (גלוקוז, פרוקטוז, סירופ תירס ועוד) לתכשיר הרסק. רפי הסיכום לתזונה נכונה שמובאים באתר מכוני רות"ם מציגים עוד עשרות פריטי מזון בעלי פעילויות רפואיות מוכחות וגם אותם חשוב לשלב בהדרגה בתזונה היומית.

2. **פלפלים מתוקים בשלל צבעים** - גמבה או פלפלים בצבעים שונים - אדום, סגול, צהוב, כתום, ירוק ועוד. בלי לפגוע במעמדם וביוקרתם של הפלפלים החריפים עתירי הבריאות, מסתבר שפלפלים מתוקים עשירים מאד בחומרי רפואה כדוגמת פלבנואידים, קרוטנואידים, אנתוציאנים, ליקופן, לוטאין, זיאקסטין וגם בוויטמינים כמו ויטמין C, ויטמין A, ויטמין B6 ועוד. אין צורך לדעת את כל המאפיינים של כל אחד מחומרי הרפואה הללו אבל כולם יחד פועלים לחיזוק מערכת החיסון, למניעת מחלות ניווניות של העיניים, לשמירה על מערכת העיכול ועוד ועוד.

מחקרים מוכיחים שאין להעדיף רק צבע אחד, אלא רצוי תמיד לשלב בתפריט את כל הצבעים גם יחד. חשוב עם זאת להדגיש - אכילת פלפלים מבושלים, או קליינים, או מאוידים עדיפה עשרת מונים על פני אכילת פלפלים חיים בשל העובדה שרק ע"י בישול מערכת העיכול שלנו מצליחה להפיק את כל חומרי הרפואה שבפלפלים, בעוד שבפלפלים שנאכלים חיים, רק מעט מחומרי הרפואה הללו נקלטים במערכת העיכול.

דוגמה - ויטמין C: במאה גרם פלפל (אדום, צהוב, או כתום) יש עד פי 6 יותר ויטמין C בהשוואה למאה גרם תפוז!!! הבישול אמנם הורס חלק מהויטמין C, אבל הוא גם הופך את שארית הויטמין לזמינה ביותר, כך שאכילת פלפל מבושל תמיד תביא לקליטה של יותר ויטמין C מאשר צריכת פלפל חי!!! מחקרים הוכיחו שחומרי הרפואה האחרים שבפלפלים כלל אינם נפגעים בבישול וספיגתם במעינים מגיעה עד מעל ל- 90 אחוז בהשוואה לספיגה של 10 אחוז בלבד כשצורכים פלפלים חיים.

3. **עגבניות ורסק עגבניות**: אם שואלים מומחים לתזונה - איזה חומרי רפואה יש בעגבנייה? - מיידי יענו כולם "ליקופן" - חומר רפואה אנטי-סרטני ידוע ונחקר רבות. למעשה, עגבנייה טרייה מספקת לנוף שלנו כמות מבוטלת של ליקופן. כל זאת למה? שוב, בגלל שללא

סמוך לט"ו בשבט, מרבים לעסוק בשאלה מה הם הפירות הטובים ביותר שעולים על שולחנו בעידן המודרני? מלבד האזכור המסורתי של שבעת המינים שבהם השתבחה ארץ ישראל, מן הראוי להוסיף לרשימה גם פירות כהים (פירות יער, שזיפים כהים, ועוד) שצבעם מעיד על ריבוי חומרי רפואה בהם (פלבנואידים, קרוטנואידים, פראאנתוציאנים ועוד). בשל העובדה שהירקות "מוזנחים" בדרך כלל בט"ו בשבט, נתמקד הפעם בדוגמאות של ירקות עתירי בריאות, אשר הבישול שלהם משפר לאין ערוך את הערך הרפואי שלהם. כל זאת בלי לפגוע בכבודם ובמעמדם של ירקות מרפא ידועים, כמו שום, בצל, כרשה, פטרוזיליה, כוסברה, ירקות שכבר קנו להם מקום של כבוד במדע הביוכימיה של התזונה:

1. **סלק ומי הבישול של סלק**: הצבע האופייני של הסלק אינו רק מראה מלבב אלא גם עדות לעושר עצום של חומרי רפואה, בעיקר בטו-ציאנים, קרוטנואידים, פלבנואידים ועוד אשר הוכחו כיעילים ביותר לשמירה על בריאותנו ובין היתר לעיכוב הצמיחה של תאים סרטניים. למרות החשש של הלוקים בסוכרת, אין בסלק הכהה עודפי פחמימות פשוטות ו/או עמילנים שהופכים להיות סוכרים בדם. מחקרים אחרונים משבחים את צריכתו הקבועה (במתינות) של הסלק הכהה כאמצעי לשיפור האיוון של הסוכר בדם, בעיקר אצל אנשים המפתחים תגונות לאינסולין או סוכרת בשלביה הראשונים. בהקשר זה נזכיר את המלצתנו הקבועה להשתמש במים בהם בושל הסלק כמשקה בריאות מן המעלה הראשונה, כזה שמשותה בסגולותיו הרפואיות לין אדום יבש. גם הרמב"ם מזכיר את מי הסלק בכתביו הרפואיים (הנהגת הבריאות 2 מהדורת), כפי שנראה גם בהמשך, סוד הקסם של הסלק טמון בבישול או אידיו שלו ולא בצריכה של סלק חי או מיץ סלק. הבישול הופך את עשרות חומרי הרפואה של הסלק לזמינים למערכת העיכול ומאפשרים ניצול מקסימלי של כל המינים החשובים של הסלק.

הספר "רפואת הרמב"ם במבחן המדע" בו זמנית במבצע 135 ₪ בלבד במכון משה 03-5351119 www.net-sah.org

עיצוב ועימוד: קווי מתאר | פ. שטיין kavei.mitar@gmail.com

כתובת לתרומות: להמשך הפצת העלון: ת.ד. 5042 נתניה

טל': 03-5343658 | פקס: 1533-5343658 דוא"ל: orhalichot@gmail.com מספר המערכת בספריה הלאומית: 2789255

עורך ראשי: טו"ר אבשלום נגר. חברי המערכת: הרב צפניה ערס, אבי חמדי, אביעד רצהבי, שמואל חמדי, איראל פרחי, נועם עוזרי.

הכנס השנתי העולמי ה-29 לדיני ממונות ומשפט התורה - תוכנית הכנס

ניתן לקבל את התוכנית המלאה באמצעות פניה לדוא"ל: bet.halichot@gmail.com

יום רביעי י' שבט (5.2.2020)

מושב ראשון | 10:00-11:00

10:00-10:20 הרב ד"ר דוד מישלוב, ממייסדי ומנהלי 'פורום הרבנים' | דרכי אכיפת התחייבות לסודיות בקבוצות דיון באינטרנט

10:20-10:40 הרב רון אל אהרון, אב"ד נתיבות ורב קהילת שבזי באר שבע | דין מי שפרע ומחוסר אמנה ברשתות החברתיות

10:40-11:00 הרב מנשה מלכה, רב הישוב מלילות, ראש ישיבת 'שומרי הקודש' ואב"ד לממונות | הכלים העומדים לרשות ביה"ד בתביעה להוצאת דיבה בתקשורת המודרנית

מושב שני | 11:00-12:00

11:00-11:20 הרב ישועה רטבי, דיין בבה"ד 'ארץ חמדה- גזית' ירושלים, ובביה"ד מצפה יריחו מטעם 'איגוד בתי הדין לממונות' | פרסום מידע אישי או ביקורת שלילית ברשתות חברתיות

11:20-11:40 הרב ירמיה מנחם כהן, אב"ד פאריז | ציווי הבעל לכתיבת גט לאשתו על ידי מדיה חזותית

11:40-12:00 פרופ' עו"ד אבי וינרוט | שיימינג (ביוש)- היקף הנזק

פאנל מיוחד: התחייבות במסדרון חכויות יוצרים - הלכה ואקטואליה בעידן הפלאפונים

| 12:00-13:00 |

ישיבת בנ"ע חץ נווה-הרצוג, ניר גלים, בתכנית "דיינים צעירים"

הסבר על התכנית: הרב עותניאל הסנצור, ראש החטיבה- חטיבת הביניים

דברי ברכה: הרב מאיר אדרי, ראש הישיבה

הצגת סרטון ודיון הלכתי של התלמידים בליווי דיינים

סיכום הדיון הלכה למעשה: הרב"ג רצון ערוסי שליט"א

מושב שלישי | 15:00-16:00

15:00-15:20 השופט (בדימוס) משה דורי, סגן נשיא בימ"ש המחוזי בירושלים | התוצאות של לשון הרע והוצאת שם רע: משפט עברי ומשפט ישראלי

15:20-15:40 הרב אליהו אחרר, רב העיר מודיעין מכבים רעות ואב"ד לממונות | פרסום להסרת מכשול הלכתי בעידן הרשתות החברתיות - כיצד?

15:40-16:00 הרב יצחק לוי, רב העיר נשר וחבר מועצת הרבנות הראשית | לשון הרע בדיווח תקשורתי

מושב רביעי | 16:00-17:20

16:00-16:20 הרב יהונתן אדואר, רב מרכז העיר פתח תקוה וראש המרכז הרוחני 'אור אברהם אוהבי' | רב הקהילה ותרבות הפנים- כתשובה לנזקי הרשתות

16:20-16:40 הרב צבי ארנון, רב המושב ניר גלים וראש אגף קדושת החיים במכון פועה | העולם ההלכתי ואתגרי התקשורת בנושאי קדושת החיים

16:40-17:00 הרב זבדיה כהן, ראב"ד בית הדין הרבני האזורי תל אביב יפו | בית הדין והפרסומים ברשת

17:00-17:20 הרב אליהו בר שלום רב העיר בת ים ואב"ד לממונות | ביטול שידוכין וקנס - בעקבות כתבה בתקשורת

פאנל: הקשרים וההשפעות בין מערכת המשפט והתקשורת

| 17:20-18:50 |

מנחה: רמי סדן, מומחה לאסטרטגיה משפטית, לשעבר יועץ הרבנים הראשיים הרב שפירא והרב אליהו, וראש הממשלה

בהשתתפות: ד"ר חיים שיין, פובליציסט ומרצה למשפטים ישראל | פרופ' אביעד הכהן, נשיא המרכז האקדמי שערי מדע ומשפט | עו"ד יוסי יצמון, המשנה לראש לשכת עוה"ד | השופט (בדימוס) אלון רום, היועמ"ש של עיריית ק. אונן | אריה ארליך, סגן עורך עיתון 'משפחה'

מועמד הפתיחה | 18:50-21:00

מנחה: הרב ד"ר אליהו אביעד, מפקח מחוז ירושלים לשעבר, האגף לתרבות תורנית במשרד החינוך

בהשתתפות: הרש"ל צה"ל הגאון הרב יצחק יוסף, נשיא מועצת הרבנות הראשית | הגאון הרב דוד לאו, הרב הראשי לישראל ונשיא בתי הדין הרבניים | הרב הג"ר רצון ערוסי, נשיא הכנס | הרב רפי פרץ, שר החינוך | הרב יצחק ועקנין, השר לשירותי דת | מר בצלאל סמוטריץ, שר התחבורה והבטיחות בדרכים | ח"כ הרב משולם נהרי, סגן שר העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים | ח"כ הרב יואב בן צור | ח"כ איילת שקד, שרת המשפטים | מר משה ליאון, ראש העיר ירושלים | הגב' חגית בן משה, סגנית ראש העיר ירושלים | הרב משה דגן, מנכ"ל הרה"ד לישראל | הרב איתאל בר לוי, מנהל האגף לתרבות יהודית במשרד החינוך | פרופ' אפרים יצחקי, ארה"ב | הרב חיים נסימ, יו"ר רשת הגרעינים התורניים 'שעלים' | מר רז עודד, יו"ר קבוצת O.R.C

יום חמישי י"א שבט (6.2.2020)

מושב חמישי | 10:00-11:00

10:00-10:20 הרב ישראל גליקמן, אב"ד לגיון, ראש כולל ומייסד קהילת 'דרכי נועם' | פרסום מגמתי על אדם שאסור לו להגיב

10:20-10:40 הרב שלמה דיכובסקי, חבר בית הדין הרבני הגדול לשעבר | שימוש ב"שיימינג" (ביוש) בעבודת בית הדין

10:40-11:00 הרב אריאל בראלי, רב היישוב 'בית אל' וראש מכון 'משפט לעם' | תביעה על השמצה בקבוצת ווטסאפ

מושב שישי | 11:00-12:00

11:00-11:20 הרב חיים זיימון, עוזר הלכתי, ביה"ד האזורי נתניה | נזק בעקבות העברת מידע לחברת ביטוח

11:20-11:40 הרב ניר אביב, אב"ד ב"ד כוכב יעקב, איגוד בתי הדין לממונות | תביעת דיבה על לשון הרע שהופץ בקבוצת ווטסאפ ופורום יישובי

11:40-12:00 הרב אליעזר שמחה וייס, חבר מועצת הרבנות הראשית לישראל | דין החושף פרטי "גולש" שכתב "טוקבק" הכולל לשון הרע או דברי ביזוי

מושב שביעי | 12:00-13:00

12:00-12:20 הרב חיים וידאל, חבר בית הדין הרבני ירושלים | שימוש באמצעי מדיה אלקטרונית לצורך קיום דיון

12:20-12:40 הרב פרופ' נחום רקובר, מורשת המשפט בישראל, מומחה בחקר המשפט העברי | "ביישו בדברים פטור" - האמנם?

12:40-13:00 הרב יוסף שיינין, רב העיר אשדוד ואב"ד לממונות | תביעה על הכפשה בתקשורת שגרמה להפסד ממון

מושב שמיני | 15:00-16:00

15:00-15:20 הרב שלמה אישון, ראש מכון 'כתר' ורב מזרח העיר רעננה | זכות השמירה על הכבוד במדיה - מקורה וגדרה

15:20-15:40 הרב אליעזר איגרא, חבר בית הדין הרבני הגדול | האזנות סתר ככלי תקשורתי בראי ההלכה

15:40-16:00 הרב מיכאל זילברמן, דיין וסגן מנהל ב"ד דאמריקא, מנכ"ל ב"ד לגיון של הסתדרות הרבנים דאמריקא | שמירת סודיות בעידן האינטרנט

מושב תשיעי | 16:00-17:00

16:00-16:20 הרב ד"ר איתמר ורפהטיג, מלמד וחוקר במכון משפטי ארץ | מחילה על פגיעה ברשת החברתית

16:20-16:40 הרב בן ציון אלגאזי, ראש מכון 'צורבא מרבנן' וראש ישיבת רמת גן | דין לשון הרע באפי תלתא בתקשורת

16:40-17:00 הרב יעקב אריאל, רב העיר רמת גן לשעבר ונשיא ארגון 'צורבא מרבנן' | תקשורת ולשון הרע

משפט מבויס

נושא התביעה: תביעת לשון הרע בגין פרסומים ברשת החברתית ואחריותו של מפעיל הרשת

| 17:00-18:30 |

מנחה: עו"ד אבי שמידט, משפטן ואיש תקשורת

הרכב בית הדין: אב בית הדין -

הרב רצון ערוסי, רב הראשי של קרית אונו ויו"ר הליכות עם ישראל | חבר בית הדין - הרב נתן נחמני, שופט בדימוס | חבר בית הדין - הרב ישי שלום, חבר ביה"ד לממונות של 'הליכות עם ישראל'

צד א: ב"כ התובע: עו"ד שלמה גולן | צד ב: ב"כ הנתבעים: עו"ד שמחה רוטמן

אב בית הדין ישמיע את פסק הדין המנומק בראי ההלכה

מעמד מרכזי | 18:30-21:00

בהשתתפות: הג"ר אריה שטרן, רב הראשי של ירושלים | הג"ר רצון ערוסי, נשיא הכנס | הרב בן ציון אלגאזי, ראש מכון 'צורבא מרבנן' | הרב אברהם חיים שרמן, חבר בית הדין הרבני הגדול לשעבר - עקרונות הלכתיים לעיצוב דמות התקשורת החופשית והרשתות החברתיות בראי משפט התורה | הרב אליהו אברג'יל, ראב"ד בית הדין הרבני ירושלים לשעבר, ציווי הבעל לדיינים כתבו ותנו גט דרך הטלפון | הרב אליעזר מלמד, ראש ישיבת הר ברכה ורב היישוב- עבודת העיתונאי: המצווה, המותר והאסור | הרב שמעון אלמליח, רב העיר עתלית ומ"מ רב העיר חיפה | הרב יוסף גליקסברג, הרב העיר גבעתיים וחבר מועצת הרה"ד בדימוס | הרב יגאל מוניס, ראש כולל 'משפט התורה' ויו"ר מרכז מ.ל.מ. | מר רחמים מלול, ראש העיר רחובות | מר אור צדוק, מנכ"ל אביב ניהול קרנות

כנס חלוקת תעודות, לבוגרי מכון תורת המשפט שע"י מרכז מ"מ 21:00 |

יום שישי י"ב שבט (7.2.2020)

מושב עשירי | 9:30-10:30

9:30-9:50 הרב יהודה זולדן, מפקח מרכזי ללימודי תלמוד ותושב"ע במשרד החינוך | הלכתי פנים- ביוש ברשתות החברתיות

9:50-10:10 הרב יורם כהן, רב ומו"צ בקהילת ישיבת הנגב | תקשורת שלילית ותקשורת חיובית

10:10-10:30 הרב יונה ריס, אב"ד שיקאגו ארה"ב ור"מ בישיבת רבנו יצחק אלחנן ניו יורק | תביעת דיבה הנובעת מהתקשורת החופשית

יום שבת פרשת 'בשלח' י"ג שבט (8.2.2020)

התוכנית לשבת קודש ומועדי התפילות והארוחות יפורסמו בנפרד

רב העיר קריית אונו וחבר מועצת הרה"ר לישראל קורא לציבור הרחב להתדיין רק ע"פ דין תורה בכפוף לחוק הבוררות. יש אפשרות לערעור לפני הרכב נוסף. לפרטים יש לפנות אל מזכיר ביה"ד בכתב לבקשת בוררות, בציון פרטי הצדדים המלאים והמדייקים, בדואר אלקטרוני bdmamonot@gmail.com בפקס: 1533-5351119 או לכתובת בית הדין לדיני ממונות, ת"ד 211 קריית אונו 55100

